

s. 213 Birth, infancy and youth (Tswana custom)

H/5 213
27 FEB 1939
pp. 1-13

From J. S. K. Masiangoako K32/13

Birth indexed di 9p. (14) 1/3

Mmpa, Mosadi ge a le kgomogadi, o diva tiro tse di mo
 lehanetseng, ga atsoanna go diva di tiro tse di bohete.
 Ga golo, golo-go inama, le go dila mmu oa mo ritelo
 A ka dila mmu, fela e segore getba ha matla, o
 toanetse gore a e tse tiro ha fa a ha kgomang ka
 teng. Go fela, oa fela, nsheng oa ea, kgonye oa ea.
 Le ge a nthe a tsamaea mo nageneng le mogae, ga a
 toanna gore a velle di kgomo, gongwe di podi ka
 bogare. O toanetse gore a di potologe, ke gore
 ga di ea thuseioa, ka motluso o le mongwe, le ene.
 Molemo o mgalafiteng ga o oa lafa di kgomo tsa
 batho. Ke ka mo e teng gore, Mosadi mongwe le
 mongwe ea meroalo, go ngwe ea santse a tala bana,
 ga a dumeloa gore a velle di kgomo, gongwe di podi.
 Sape ga atsoanna gore a tsene missaheng la di kgomo
 gongwe la di podi. fela kwa teng a ka ea, eseng gore
 a tsene ka mo teng. Go ja o toanetse gore a ja je
 di jo tse di siameng, fela ga a toanna gore a je mae.
 Tsedingwe, a ka di ja, mero go le mafyi, va di ja.
 ga di na molato. Mosadi eo, ga a toanna gore a
 tshoge dilo tse dingwe. Ke gore, ge e ha ne a bona
 selo, sa motshosa, gongwe a se tshaba, o tla tala
 ngoana ea toanang le rona. Le ge e le motho o mongwe
 ea ne, a mmona a motshoga, o tla tala ngoana
 ea toanang le motho eo. Mosadi ge a le kgomogadi
 o ipaballa mo dilong tsa tothe, gore a seke a be
 a tshaba sepe. O toanetse gore a tsoane pelo ea
 gagwe pila. A seke a be a ila motho eo mongwe
 a re ga pila, gongwe a ne, di tshê, gongwe tsho go
 Ngoana oa gagwe a ka tla a tsoana le motho
 eo. Mosadi oa kgomogadi ga a ke a fetola
 sefathego sa gagwe, le mesese ea gagwe. fela oa
 molemoga mo matlhong, le mesese e sa lehalakane

2

K32/13

2. 2

213
 Mosadi ea kgomogadi, ga a tsoana gore a tsene ka
 fa go nang le moloetse, ke gore a ka mogata. Ge
 a tla tsena o tsoanetse gore moloetse a tthapisioe
 ka moroto oa gagoe, ke gona mosadi eo, a ka
 tsenang. Le monna oa gagoe fela jalo, ga a tsene
 fa go nang le moloetse, gongoe motsetse.

Fela mosadi ea kgomogadi o na le monna oa gagoe
 go fitthela ngoana a tsalwa, ke gona monna a tla
 tlogelang mosadi ea mong, a o na koa utlung e
 ngoe, fela koa mosadi a ka una a ea go bona
 ngoana. fela ese gore a ka kopana le mosadi,
 go fitthela, ngoana a tsoa mottung.

Mosadi ea kgomogadi ga a tsoana ke gore a
 o utlwisiso boithoko, ga a tsoana gore a itoe.
 Ga a tsoana gore a omangoe, ka gore moa oa
 gagoe o ka utloa boithoko. fela o bidia ka ma
 la gagoe, le a utlenga bidia ka lena. Ga ana
 matla a gore a ka dira se a seratang go seetla
 koa utle go tumello ea monna oa gagoe, gongoe
 bo matsalagoe. Sengoe le sengoe o tsoanetse gore
 a rehope, mme a dumelloe ke monna oa gagoe.
 Ge monna a gana, ga a ka ke a e tsa sepe.
 Monna oa gagoe, ga a tsoana gore a kopane le
 basadi ba bangoe, go fitthela mosadi a belege, a
 be a tsoe mottung. Ke gona a ka kopanang
 le basadi ba bangoe, ge a rata go kopana le
 bona.

Mosadi ge a ise a belege, ga go itsoe itsioe gore
 ngoana e tla ba mong, mosimane gongoe
 masetana. fa gongoe mosadi o tsala basimane
 fela fa gongoe basetana. fela fo, ke ka belo ea
 Modiro, ga go kake ga thibela ope. Ga gona ngaka
 e ka dirang gore mosadi a tsale ngoana oa
 mosimane, gongoe oa masetana, fela gona le di

²¹³ ngaka tse di dirang gore ge mosadi a sa tshole bana, a tshole bana. Di ea morenlla gore a be nne a tshole ngoana, gongoe bana. fa gongoe di ea pallo ke go dira jalo. Setsoano sa ngoana ha gale sela le ~~ma~~ mmagoe, gongoe ntatagoe, ga ntsi; ntsi se ea le eo, sempila. Ke gore ge, magoe a se pula setsoano sa bana set ea le ene. Ge monna a se pula setsoano sa bana se ea le ene. fagongoe se ea fapana, o fitthele bana baile kwa setsoano sa ho utata bona mogolo, gongoe ko bo malome a bona. Ga ntsi; ntsi setsoano se ea le eo sempila, di tsebê, di nho, tthogo, melomo

Monna ge a sentse mosadi, nne a ganella go tseiva fela se mosadi a sebolelang, le ge ngoana a satsoane le ene. Ke gore banna ba ba ntsi, ba ha tshodisa basadi bana, nne ba ttoze ba ikganetsa gore ga sebona le ge ele bona. Mosadi ke ene a iteng gore o kopane le monna ~~se~~ epe. fagan fagongoe ngoana a ha tsoana le motho o seke fela, a sa matsala. Ke ha mo e leng gore go to oanetse gore go tseive se se bolelang, ke mosadi. A ka seke a bolela motho fela a ise a ha kopane le ene. Ge a supa monna ke nete go ntsi jalo, ke ene a mo tshoditseng ngoana

Mosadi ge a lempa, malatsi a gagoe, ga badi se fela di hgoledi di ea baloa. Ge sebaha se a tumella o isiva kwa abo gore a eo belegela kwa teng. Ge e le santla, e le gona a nang a nyaboa, ka ngoana va ho bedi, ga a tshole a ea kwa abo, janong o tta una kwa ho matsala goe. Ke gona kwa tthare, nang a belegela gona. fela ge mosadi a ntsi a le kgomogadi, ga a fiae, di tthare, ge a sa boale. Ge a boala a ka fiva di tthare.

213

4

K32/13

4.

4

Gantsi; ntsi ga go fise mosadi di tthare ge a sa
 loale. Ke gone o sele a lafisa ge a nyaloa. A fise
 di tthare gone ea ha neng va molooa, a itoe.
 Ge malatsi a khutsaafala - go m battioa mosadi ea
 itseng go belgisa. Mosadi ea kgomo-gadi ga
 a tsoana gone, a bofe letheka la gagoe ha di
 kgole tsamesese thata, gongoe megala. Fela va boja,
 e seng go tsimpa, o tsoanetse gone a nyaise fela.
 Mafura o na va a tthola, ga ana molato, ke gone
 va iphotta, le go tthosa le role le bosettha.
 Mabele ga a lafisa, a tthogeloa fela, a lafisa, ge
 a bollea, gongoe a satsoe mafyi; ke gona a tta
 tthokhomeloang. fela ga ntsi; ntsi ga tthokhomeloe. Go
 fithela ngoana a tthaloa.

Ge ngoana a setse a le gaufi gone a tthalo
 go battioa, mosadi ea itseng go belgisa. Ene he ene
 a battang di tthare tsa gagoe. O tta nna le
 mosadi eo na go fithela ngoana a tthala, ke gona
 a tta tsamaeang. fela ga fise sepe, o tthusa fela.
 Ge a palleta, go battioa ngaka gone le eona
 e tthuse. Ngoana ea duelloa ge e battioe.
 Ngoana o phuthoa ha mattalo a di batana a
 boleta. Mattalo, a boramofye, di phokobye.
 le melthose, ke ona ga phuthoang ngoana
 ha ona. Gona a seke a be a koko nelo, gongoe
 go baballoa ke lefathe. O tthodiva ha mafura
 a mafyi, fa gongoe o tthodiva ha le tsohu gone
 o fithela a le boleta, le mmala va ga jo
 o tthatsoege. Le mmagoe o tthodiva ha le tsohu
 gone tsatsi le a tsoang mottung o fithela a
 tthatsoegile, va para di hob o tsa di nku le
 tsa di batana. Di hob tse, tsatsi le mosadi
 eo a tsoang mottung di tsoanetse gone di
 sugive gape, gone di nphyaf-dioe, di tthoivi go

213
 nkgā, ~~ga~~ meroto ea ngoana le majura a neng a
 ntsi a tlooa he matsetse. Ge matsetse a tsoa
 motung o tsoanetse gore a ne sebaka a ide a
 kopane, le monna oa gagoe. fela go buoa, ba
 utse ba buoa mogo. Eseng go kopanna di
 kobo, le gore mosadi o santse a nkgā meroto ea
 ngoana.

fologoa he mala Mosadi ge a ka fologoa he mala
 he gore a tshola ngoana a fedile gongoe a sutle.
 Oa be a se lethogono, fa gongoe, ngoana oa be a
 tthaeoe he matsati; Matsati a gagoe a sa lehanas
 fa gongoe mosadi oa be a iteile iteile he monna
 a mo uttwisa botthoko, gongoe a oa a uttoa
 botthoko, gongoe oa be a loiloe. fela le ge
 mosadi a fologoa he mala ga ake a mangoa.

Ke tsietsi e ea beng e motthagetse. Ge a sena
 go fologoa he mala oa lajioa, o butlooa gore
 e makanye, gore tsala ea gagoe e tle ene sentle.
 E tle ne mottha ge a ka kopana le monna,
 a tle a fithele tsala ea gagoe e tthaeoe gile. le
 di tsietsi di tle di motthogile, a selwe he lefatsho.
 Ngoana ge ne tta ne o fithele fa e ka baedng
 motso, he ge a na le di hgoedi tse thatero. He gona
 ne ea tlang ne, ne e setse ele motso. Mmago e o
 fjoa di tthare, gore a tle a ne a gole sentle, mmago e
 o tsoanetse gore a sebetse sentle, a sehe a diva
 tiro, e kholo e ka mo lapasang thata. fela ga se
 ga ntsi; ntsi fa mosadi ge a lemeroalo, a phelang
 ka di tthare gore ngoana a tle a ne, le gogola
 sentle. le gona ga se gore go molato ge ngoana
 a godisioa ka di tthare. Ke gore mmago e
 oa be a sa phole phole, sentle. Gongoe oa be
 a phela ka bolotse. Ke ka mo fa gongoe
 ka fithelelang m sadi a noa di tthare.

6

K32/13 6. 6

213
Tsholo ea ngoana: Ngoana ge a tsholoa o tsholeloa motlung,
 e ngoe, e ge batho gore batho, ba tle ba tle, ba
 ne, mo e ngoe. Le gore batho, ba tle ba seke ba
 tsoenyega, ge ba ihetsetsa di tiro tsa bona.
 Ngoana o tsholeloa mo mosutelong ga di'ngomo, o va
 tseioa, o seioe kwa utlung. Thoa ngoana o tta
 tsholeloang teng. Fa ngoana a tsalotsoeng teng, go
 beioa mo phakane, gore batho ba tle ba tsoe
 motsele. Le gore, ba ba maoto a seng phepha
 ba tle ba seke ba tseba ka fa lapeng leo.
 Ge go tshotsoe ngoana va mosimane go beioa
~~mo~~ lethare la motthatho, va mosetsana go
 beioa lethare la moruthare. Ke o na tseioeng
 gore ge go beioe lethare e, ke ngoana o ge
 a va mosimane, gongoe va mosetsana. Ge ngoana
 a tta tshola, go bidioa basadi ba ba itseng go
 belegisa. Ge ngoana a sena go tsholoz go boleloa
 di tsala, le batho ba gileng gaufi. Batho ba
 boleloa gore ba tise di thuso tse ba ka thusang
 ka tsena. Ba ba ngoe ba tisa di'ngong, ba ba
 ngoe ba tisa metsi, ba ba ngoe ba sila. Ba ngoe
 ba tisa mabele go tlofa ngoana.

Ntata go ngoana e ne o emela kwa kgakala
 ga a tumele, go fithela ngoana a ne malatsi-
 nyana ke gona, a ka a tumelang, gongoe go tsena.
 Ge pelezi e pala, e le thata, go ba tisa di
 ngaka gore di tlo thusa. Ge mosadi a ka soa
 a sena go belega, ngoana, va pepetsetsoa va go
 disioa fa gongoe va tle a phele, ge Modimo.
 o rata. Fa gongoe va soa. Ge ngoana a sena
 go tsholoz o phimolwa ka matlalo a bolata
 a di phokobye. A tloge a thapisiwe, a seol
 ma gore a mo anyise. Basadi ba ba itseng
 ke bona, ba ba kgabolang mo humu.

213 7 K32/13 7 7
 Ba tloga ba o pithe fa ba itseng teng. Ba o pittha mo teng motlung eona e go ~~na~~ be le getsoeng mo eona fa gongoe, ba o pittha kwa ntle mo segootong.
Mafattha: mafattha, a itumelloa, motho oa be a le le tthogono ge a ka tshola mafattha. fela a na le tiro e tona ka gore a batla batho ba bedi gore bathusanye. Se ba be legi go batla ba bedi: Ba bidia mafattha fela ga gona le ina le ba bitsoang ka lona. Se e se la bona le ba bitsoang ka tonga lona gore ke mafattha.
 Di gole tsona ga go dirioe sepe ka tsona, di go dirioa fela. Di ea tthokomela thata, di ea di nelwa, gore di sete tsa bona, bohete. fela ge mosadi a tshola se gole ga se gore a ka re, ke boloi, gongoe he di nelwa. Ke ka belo e a e a betsoeng. fela ga se gantsi, ntsi fa o ka pitthela mosadi a ntse a tshola di gole, gongoe mafattha.
 Fa gongoe mosadi o ratao ke mafattha, le ge go ntsi jalo a ka seke a re, o a ne e le tsoe. O tsoanetse gore a itumele, ge a tshola.
Pelegi: Mosadi o na sebaka sa kgoedi motlung, a ide a tsoe. fela batho ba nea ba tle go tloga bona ngoana le go le kola motsetse. fela kwa ntle ga a tsamae. O ea fela ge a ea go rota, le gona o tsamae ka sebalalo, ga tsamae. tsamae fela a le beletsoe ke batho. O va iphilla gore ba seke ba bona fa a rotelang teng. Matsetse o tta tta a kopana le monna morago ga sebakanyana, le ge a sena go toa motlung o tsoanetse gore a re, malatsi gape, a ide a be a kopane le monna oa gagae. fela ngoana e re va motovara, o va itse gore ke ngoana oa gagae, Matsetse ga tsoana gore, a pele batho dijo, le eseng go

ba fa dijo. le baeng ga tsoana gore a ba fe dijo. Ngoana o fwa dijo a setse a le motona. Ge a santse a gola oa a nya fela. Ngoana ge a tsoa motung, o oa la fwa. O noswa di teji, o oa se apesiwa, gore ge bolotse bo tthaga, bo fithele a lafile. Bolotse ba banyana, seteji, le tthoana he ona malotse a tthosang bana. Ge tthale ea mohubu e kyaoga, e ea latthoa ga go dirive sepe ha ga eona. Mago^m oa e fittha mo segottong. Fela ngoana ge a santse a le motung o tthabelo nku gongwe podi. Eanong a go bidive batho ba ba neng ba nte ba ttha metsi le di kgong, le go sila. Thari e ttho belegang, e sugoa ke malome go ngoana, le se ngoana a sethabelang sentsoa ke malome a goe. Tsatsi le ngoana a tta ntehoang motung, fa gongwe oa pelwa byalwa go bidive di tsala tse di fa gaufi, le batho ba go agileng le bona.

Emilia Nhoane

Ngoana ge a ntshoa lantshae motlung, o supedia
 ngvede; oa be hinedia gore eanong batho ba
 botthe eanong ba ka mo tshola mo di atlung
 tsa bona. Ke gore eanong, a ka seke a tthole a
 gatega. Fela o tsoanetse gore a nne fa lapeng
 sebakanyana a ise a isioe kwa ntle ga lapa.
 Letsatsi le a tshoang ka lapeng o tta
 ntshedia kwa malomago gongoe kwa kalgadi ea
 goe. gongoe kwa mungane a goe. Fela la
 ngoana le ea kopoa ko matsalago. le monna
 ra go ngoana le ene o ntsha la gagoe, fela go
 tsewa le le ntle, ga ntsi, ntsi go tsewa la kwa
 bomogolo. Fela la ngoana oa ntha go tsewa
 la kwa bo ntata go ngoana. oa boledi ke gona
 go tsewang la kwa bo mogolo. fagongoe ba
 a tthakanya, o fithele maina, gagoe a le ma
 bedi gongoe go feta. Ge ngoana a tsaloe go
 boleloa malomago gore setogolo se tsetse. Ke
 gore malomago o tsoanetse gore a suze
 thani, ka gore ke ene moja di tthogo. O tsoanetse
 gore a be a ntshae se se tta tthabeloang ngoana
 ge a santse a le motlung. A e letse ka mosho
 ge ng setogolo sentsha di tthogo. A itse gore
 o se diretse se santse se le motlung, di tthogo
 ga di morone, he tsa gagoe, o di diretse.
 Podi e tthabelong ngoana e lajia, gore e tte
 ene batho ba ba tthileng go tsoja diama. Ge
 ba hane, ba etsa sengoe sa boloi, go sae
 bona, eseng ngoana. Ke gore ga ntsi, ntsi batho
 ba rata go lwa ge gona le moreo, ba tte
 ba ipate ka ona, gore batho ba ne ba le
 ba ntsi, ga go itside goe ea boileng ke mang.

213

10

K32/13 10.

10

Ngoana ge a setse a dule ka falapeng monagoe oa
 mo tsaea a tsamae ka ene kwa eang teng. Ge
 a eta, o eta le ene a muellege. Mmagoe he ene a
 tthapisang ngoana, mmagoe o inia di atla tsa
 gagoe mo metsi; eanong a bo phinole ka tsona
 mosefalle gong, le mo mueleng, fagongoe o mo
 emisa ka mahoto mo kgamelong e tle tse metsi; ge
 mo tthapisa muele. Ngoana oa nya mmagoe, ge
 mmagoe a sena mafyi, o niteloa motthodi; gore
 mala a gagoe a tle a gatlhe. fagongoe o nosi va
 mafyi a di kgomo, le a di podi. Motso (mosadi)
 ge a na le mogoloe a ka seke a nyisa ngoana
 oa mogoloe, mogoloe ene a ka nyisa ngoana
 oa monae ga gore sepe. Eseng monae gore a
 nyise ngoana oa mogoloe.

Ngoana ge a simola go tsamaea, o ituta ithuta
 go abula, ge a itse go abula, o ithuta go ema
 ka di nae, ge a itse go ema. Ke go na a tta
 simollang go tsoa leoto, le go tsoela pele a
 tsamaea. Ithuta a nosi, fagongoe a go goa he
 bana ba bangoe. Ge a nosi o ema ka dilo
 tse a ka emang ka tsona. fagongoe o lela dilo tsa
 bana ba bangoe, fagongoe a ba tipe ka
 mattapa le di thobane. O pithele e le ntoa fela,
 go tsoa gile lenyanya fela, o seke o itse gore molato
 keeng. Gore o bo o tle o ba didimatsa. Ngoana
 ge a simolla go tsoa meno, ne la re, » O oai thula «
 Ge e kare o na le batho ba ba tona va re,
 » Ngoana oa thula « A Ba go ja molato, he gore
 ba tta go duedisa ga ba ba tle o be o ne ngoana
 oa thula, ke gore o didimale go pitthela, ba botthe
 ba a bona, ge ba ise ba a bone go go bue
 motho ope. O ka fiva molato, motho o itidimalla
 fela le ge a bona, ga bue sepe.

213

"

K32/13 "

11

Ngoana ge a thula ga gona sethane se a sesebedisang. Go
 le sioa fela, go fitthela meno a toa a otthe, ge a
 saloale, ga a lapioe, oa lapioa fela ge a loala.
 fa gongoe ge ngoana a theioa leina o theloa motho o
 mongoe, gongoe selo, se se ka diragalang mo malatsing
 a tta tbaloang ka ona. Ge go ka tta tsié, bana
 ba ba tbaloang ka cona naho eo, ba bidioa ka
 maina a tsié. Basimane ba bidioa, katsie, mosetsana
 matsie, ka naho ea pula, go bidioa bo rapula le
 bo mapula, ka not naho ea tala, go bidioa bo
 mattala fela jalo. Le ge ele moeng a etile, ge go ka
 tbaloa ngoana, o tta bidioa ka ina la moeng
 o. fela maina ko pua kwa go bo maloma go motho
 le kwa bo ntata go motho, ke ona maina a tlotloang
 thata a itsegeng. Leina la uttha, ngoana eo o tta
 bidioa ka ~~long~~ long lona le managoe le ntata goe
 ba tta bidioa ka lona. E ntse ele ke ea kwa
 ra mamang, gongoe kwa mamang, ka ina la
 ngoana. Ba tadi ba bana ge ba bitsa bana ba
 bona ku tlotto ba ne, -ge ele mosimane ba ne
 ntata, ge ele mosetsana ba ne, mma. Ga ntoi, ntoi
 ga se baeng, ba o ka fitthelang ba tlotto bana
 ba batho. Balekane ba motho ge ba mmisoa
 ba ne fela ba ne, ramolekane, gongoe thaka,
 molekane, mosimane oa poditsoa ethe.

Lea Senyekoane

213

7/13

27 FEB 1939

12

Youth

K32/13

12

Bana ge ba santse ba gola, ba tshameka mo di pateng. Ba ithola ho le tsatsi lo lotthe, ba ntse ba tshameka. Basimanyana le basetsanyana ba tshameka mogo. Ba di ra di bonyana tse ba tshamekanng ka tsona. Ba kgetla mebittoa, ba kgobokanya mebu mo di pateng. O fitthela di patā tse di tletse mebittoa. Ge ba ntse ba gola, ba ba nge ba nutoa di tiro, basetsanyana ba belega bana, fa gongoe ba ea kgonye, le nokeng. Basimanyana bona ha disa di podi le di namane, go tloga fadi namane, ba ea go disa di kgomo. Ge ba setse ba le ba golwanyane, basetsanyana eanong ba tshameka mantsobooa ge ba sena go ja. Ke gona bona ba ea go tshameka, ba banyenyane bona ba robala, bona ba tshameka mathegare, ge ba ba tona ba ile go sebetsa.

Basimane, le basetsana ba ba gola ba tshameka mogo le mantsobooa. Ge ba ise ba e go bolle ga e ise e ne banna le basadi, e sa ntse ele bana. fela ge ba tsoa go bolle, janong go ke banna le basadi ga ba toana go tthele ba tshameka mo di pateng. Basetsana ba tsoanetse gore ba nne le basadi ha kwa malapeng, basimane banne le banna kwa kgoteng. Gore ba tsee le banna di kgang. Ba ithute go tsaea di kgang tsa senna le tsa sesadi, le di tiro gore ba tle ba di ithabangane. Ge ba tsoa le bolle ke go na basimane ba dumeloang gore ba ha nyala. Ke gore ke gona e leng banna, ba ba tsoanetseng gore ba ha nyala. Le gona ba tsoanetse gore ba nyala ka tumello le ba tsadi ba bona. Basadi ba bona ke bona ba ba tta ba ba tlelang

213,
 basadi: fela mosimane le mosetsana ba ka na ba
 natana, fela ge batsadi ba bona ba sarate, Ba
 tsoanetse gore ba kgaogane, Batsadi ba mosimane
 ba ba tlela ngoana oa bona mosadi; ge ba rata
 mosetsana oa mamang mang, ba mmatla fela
 mosimane a ntse a saitse. Ge batsadi ba
 mosetsana ba dumela, mosimane o tsoa fela se
 ase boleloang ke batsadi ba gagoe. Ga a na go
 gona, ge batsadi ba gagoe ba rata ngoana oa
 mang mang, mosimane le ene o tta mo rata. Le
 ge a ise a hae le mosetsana, ge bagolo ba
 dumelane, le mosimane le mosetsana ba tta
 dumelana le bona. Ke gore batsadi ba le bela
 gore a mosetsana oa mang mang a o thata motirong.
 A bo mmagoe ba thata motirong, ga ba batle
 gore ngoana oa bona a nyale mottapa gongoe
 a batsadi ba mosetsana a ga ba looe. Ba
 lebella dilo tso tsothe tse, gore e re ge ba re re
 rata mosetsana oa mang mang, ba be beitse
 gore, o siame, o tsoana ngoana oa bona le gona
 o tsoana ga ba ngoetsi ea bona go sena
 peluelo. Basetsana ge ba tsoa le bollo, ba segeloa
 mesese ea mattalo, ba tlogela mahgabe, fela ge
 baise bae le bollo, ba tsoala mahgabe
 mahgabe, le metsholo e ba thibetsang marago
 ka eona. Ge ba tsoa ba tsoala mesese ea
 mattalo, ke gore ba segeloa lettalo le a le aparang
 ka kwa morago le la ka kwa pele. Eseng mahgabe,
 ge a una jafatshe lettalo le le ka kwa morago, o
 oa le alla, le le ka kwa pele o ihgafetsa ka
 ka lona, ke gona ge a tsoele.

Mattudi lenyekoane

end s 213